

כ"ו באלול תשע"ט
26 בספטמבר 2019
תיק מס' 79123

פסק דין

הנתבע

הורים ששכרו את שירותי הנתבע לארגן את מנכ"ל חברה המתמחה בהפקת אירועים חתונת בתם וחתונות.

התובעים

רקע

הנתבע הינו מנכ"ל חברה המתמחה בהפקת אירועים וחתונות. התובעים הזמינו את שירותי החברה עבור חתונת בתם שהתקיימה בתאריך 7.4.2019, ושילמו עבור חלקם באירוע 35,000 ש"ח. מוסכם על הצדדים שביום החתונה היו עיכובים שונים בסידור השולחנות ובמספורם, וכן בניקיון המתחם ועוד. הצדדים נחלקו בסיבה לאי סדרים אלו. במהלך הדיון הנתבע הסכים לשלם פיצויים בסך מסוים שלא היו מוסכמים על התובעים.

דיון ופשרה בין הצדדים

לאחר שמיעת הצדדים, בית הדין הציע לשני הצדדים הצעת פשרה שמתבססת על נטילת אחריות ורצון מצד הנתבע לפצות את התובעים על עוגמת הנפש שהייתה להם בחתונת בתם. בית הדין ציין, שהפיצוי על עוגמת נפש תופס מקום קטן יותר בהלכה מאשר במשפט האזרחי, כך שהתביעה לפיצוי בסך 25,000 ש"ח לא מתקבלת. התובעים נהנו משכירות האולם השייך לבית מלון, ומרמת האוכל ומהשפע שהיה באירוע. חלק גדול מהאורחים שהגיעו לקבלת הפנים לא חשו באי נעימות בגלל האיחור בסידור השולחנות, או מהאיחור בניקוי השביל המוביל לחופה.

ההלכה מתייחסת לעוגמת נפש שאירעה במהלך שמחה: בגמ' במסכת בבא בתרא דף צג עמוד ב מובא:

"המוליך חטין לטחון ולא לתתן ועשאן סובין או מורסן, קמח לנחתום ואפאו פת ניפולין, בהמה לטבח וניבלה - חייב, מפני שהוא כנושא שכר; רשב"ג אומר: נותן לו דמי בושתי ודמי בושתי אורחיו. וכן היה רבן שמעון בן גמליאל אומר: מנהג גדול היה בירושלים, המוסר סעודה לחברו וקלקלה - נותן לו דמי בושתי ודמי בושתי אורחיו".

עמוד 1 מתוך 3

משרד ראשי: רח' ברוריה 2, ת.ד. 8178 ירושלים 91080 P.O.B 8178 Brurya St. Main Office:

טל' 02-5371485 Tel פקס 02-5379626 Fax www.erezhemdah.org beitedin@erezhemdah.org ע"ר מס' 580120780

Founders: The Bellows Family, Chicago, Illinois

לדעת ת"ק, אין חיוב על בושת, אלא יש חיוב רק על היזק וחסרון ממוני, אך לדעת רשב"ג ישנו חיוב על העוגמת נפש שנגרמה לנתבע. הרשב"ם (ד"ה דמי) פסק כדעת ת"ק: "ומיהו לית הלכתא אלא כרבנן **דפטרי מבשת**, דגרמא הוא".

וכך גם מובא בפסקי ריא"ז (מסכת בבא בתרא פרק ו בס"ק יא) שהלכה כדעת ת"ק: "המוסר סעודה לחבירו וקלקלה - **...ואינו משלם לו דמי בושתו ודמי בושת אורחיו**". וכך גם מובא בריטב"א (מסכת בבא בתרא דף צג עמוד ב) בשם הגאונים: "נתקיים פסקן של גאונים ז"ל שפסקו, **שאין הלכה כרשב"ג**, דיחידאה היא".

וכן פסקו הרמב"ם (שכירות פ"י ה"ה) והשולחן ערוך (סימן שו סעיף ד) כדעת ת"ק, שלא ניתן מבחינה הלכתית לחייב בקנס כספי על עוגמת נפש, בגלל שאין חסרון כיס, ולא נחשב אפילו כהיזק גרמא.

אומנם הטור (אורח חיים סימן קע) לכאורה פסק כדעת רשב"ג, שכן הביא את מנהג אנשי ירושלים. אך רבי יהודה עייאש בספרו מטה יהודה (אורח חיים סימן קע סעיף א) ביאר: הטור הביא את מנהג ירושלים לשלם על בושת, לא כי פסק כך להלכה, אלא **מדין חומרא ולפניו משורת הדין**: "דמנהג שנהגו אנשי ירושלים - הוי חומרא בעלמא, שנהגו להחמיר משום מיגדר מילתא, ולא שהדין כך, ולכך פסקה הטור ז"ל, כי מציון תצא תורה".

נוסף, שכל החיוב על בושת שייך רק אם הייתה כוונה לבייש, כפי שנפסק להלכה בשולחן ערוך בסימן תכא בסעיף א: "**אינו חייב על הבושת עד שיתכוון לביישו**"; והמבייש את חבירו שלא בכוונה - פטור". בית הדין סבור שלא הייתה כל כוונה מצד הנתבע לבייש את התובעים, כך שאין מקום לחייב את הנתבע מדין בושת.

צריך לציין, שיש מקום בהלכה לחיוב על עוגמת נפש, כאשר מדובר על אירוע חריג ביותר של שירות לקוי. כי תשלום על שירות סביר סידור שולחנות, ניקוי שבילים וכו' - נחשב לחלק מעלות המנה, ולכן אם שירות זה נעשה בצורה חלקית, אזי גם התשלום אמור להיות חלקי. במקרה זה בית הדין סבור, שההפחתה בתשלום צריכה להיות בגובה 15% ממה שהתובעים שילמו עבור האירוע.

לפי ההלכה, יש בסמכות בית הדין לחייב לפי שיקול דעתם על עוגמת נפש, כפי שנפסק להלכה בשולחן ערוך בסימן תכ סעיף לח: "**ויש לבית דין בכל מקום ובכל זמן לגזור כפי מה שיראו**".

לאור האמור, בית הדין הציע לצדדים שהנתבע ישלם לתובעים סכום השווה ל-15% מהסכום שהתובעים שילמו עבור האירוע. כך שסך הפשרה עומד על 5,250 ש"ח. הצדדים הודיעו שהם מסכימים להצעת הפשרה, ובית הדין נותן להצעת הפשרה תוקף של פסק דין.

הוצאות משפט

מדיניות בית הדין היא, שכל צד נושא בהוצאותיו, ושני הצדדים נושאים בהוצאות בית הדין בשווה, למעט במקרה בו טענות אחד מהצדדים היו קנטרניות. בנידוננו, התובעים שילמו אגרה בסך 500 ש"ח, ומכיוון שטענות הצדדים לא היו קנטרניות, האגרה תתחלק ביניהם באופן שווה, כפי שמקובל בבית הדין.

החלטות

1. הנתבע חייב לשלם לתובעים 5,250 ש"ח.
2. בנוסף, הנתבע חייב לשלם לתובעים 250 ש"ח עבור חצי האגרה ($250 = 500/2$).
3. סך הכל הנתבע ישלם לתובעים 5,500 ש"ח.
4. הנתבע ישלם את הסכום הנ"ל תוך 30 יום מהתאריך הנקוב על פסק הדין.
5. פסק הדין ניתן כפשרה מוסכמת על שני הצדדים, לפיכך לא ניתן לערער עליו. פסק הדין ניתן ביום כו באלול תשע"ט 26 בספטמבר 2019. בזאת באנו על החתום

הרב יהושע כהן

הרב אביעד תפוחי, אב"ד

הרב ישועה רטבי